

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 175g/2019

privind excepția de neconstituționalitate
a unor dispoziții din articolul 326 alin. (1¹) din Codul penal
(noțiunile de „bunuri” și „avantaje” în contextul infracțiunii de trafic de
influență)

CHIȘINĂU

24 octombrie 2019

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Vladimir ȚURCAN, *președinte*,
dlui Eduard ABABEI,
dnei Domnica MANOLE,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Gheorghe Reniță, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea depusă și
înregistrată pe 3 octombrie 2019,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 24 octombrie 2019 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a cuvintelor „bunuri” și „avantaje” din articolul 326 alin. (1¹) din Codul penal, ridicată de dnii avocați Viorel Berliba și Ivan Ungurean, în dosarul nr. 1-1028/18, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională pe 1 octombrie 2019, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, se află cauza penală de învinuire a dlor Vasile Pșederschi și Eugeniu Panfil de comiterea infracțiunilor prevăzute la articolele 190 alin. (5) [*Escrocheria*], 326 alin. (1¹) [*Traficul de influență*] și 335 alin. (1¹) [*Abuzul de serviciu*] din Codul penal. Potrivit rechizitoriului, dl Vasile Pșederschi este învinuit, între altele, că ar fi promis unei persoane, care susținea că poate influența procurori și judecători, o sumă de bani pentru menținerea unei hotărâri judecătorești (favorabilă acestuia) și pentru scoaterea de sub sechestru a unui cont bancar.

4. Pe 20 septembrie 2019, dnii avocați Viorel Berliba și Ivan Ungurean, care îl reprezintă pe dl Vasile Pșederschi, a ridicat în fața instanței excepția de neconstituționalitate a cuvintelor „bunuri” și „avantaje” din articolul 326 alin. (1¹) din Codul penal.

5. Printr-o încheiere din 1 octombrie 2019, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea către Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 22 Neretroactivitatea legii

„Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

7. Prevederile relevante ale Codului penal sunt următoarele:

Articolul 6 Termeni și expresii utilizate în prezentul cod

„[...]”

11¹) *eroare gravă de fapt* – stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor;

[...]”

Articolul 326 Traficul de influență

„(1) Pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, **de bani, titluri de valoare, servicii, privilegii, alte bunuri sau avantaje**, pentru sine sau pentru o altă persoană, de către o persoană care are influență sau care susține că are influență asupra unei persoane publice, persoane cu funcție de demnitate publică, persoane publice străine, funcționar internațional, pentru a-l face să îndeplinească sau nu ori să întârzie sau să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 3000 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(1¹) Promisiunea, oferirea sau darea unei persoane, personal sau prin mijlocitor, de **bunuri, servicii, privilegii sau avantaje** enumerate la alin. (1), pentru aceasta sau pentru o altă persoană, când respectiva persoană are sau susține că are o influență asupra unei persoane publice, persoane cu funcție de demnitate publică, persoane publice străine, funcționar internațional, în scopul indicat la alin. (1),

se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 3000 unități convențional sau cu închisoare de până la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

[...].”

8. Prevederile relevante ale Codului civil sunt următoarele:

Articolul 455

Bunurile

„(1) Bunuri sunt toate lucrurile susceptibile apropierii individuale sau colective și drepturile patrimoniale.

(2) Lucruri sunt obiectele corporale în raport cu care pot exista drepturi și obligații civile.”

Articolul 459

Bunurile imobile și mobile

„(1) Bunul poate fi imobil sau mobil.

(2) Bun imobil se consideră terenul înregistrat în registrul bunurilor imobile sub număr cadastral distinct.

(3) Rămân bunuri imobile materialele separate în mod provizoriu de un teren, pentru a fi reîntrebuintate, atât timp cât sunt păstrate în aceeași formă, precum și părțile integrante ale unui bun imobil care sînt detașate provizoriu de acesta dacă sunt destinate reamplasării. Materialele aduse pentru a fi întrebuintate în locul celor vechi devin bunuri imobile.

(4) Prin lege, la categoria de bunuri imobile pot fi raportate și alte bunuri.

(5) Bunurile care nu sunt raportate la categoria de bunuri imobile, inclusiv **banii, valorile mobiliare și alte titluri de valoare**, sunt considerate bunuri mobile.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorilor excepției de neconstituționalitate

9. În argumentarea excepției de neconstituționalitate, autorii pretind că termenii „bunuri” și „avantaje” din articolul 326 alin. (1¹) din Codul penal (care stabilește răspunderea penală pentru cumpărarea de influență) sunt imprevizibili. Acești termeni nu sunt definiți în Codul penal.

10. De asemenea, autorii excepției de neconstituționalitate susțin că nu este clar dacă banii s-ar încadra în noțiunea de „bunuri”, în sensul articolului 326 alin. (1¹) din Codul penal, pentru că la alineatul (1) al aceluiași articol din Codul penal (care stabilește răspunderea pentru vânzarea de influență) legislatorul utilizează în mod separat noțiunea de

„bani” și de „bunuri”. Totuși, în virtutea caracterului dual al infracțiunilor de vânzare și, respectiv, de cumpărare de influență, obiectul material sau imaterial al infracțiunilor în discuție ar trebui să fie același.

11. Astfel, în opinia autorilor sesizării, prevederile contestate le oferă instanțelor de judecată o putere discreționară excesivă și, prin urmare, contravin articolelor 1 alin. (3), 22, și 23 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului penal, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de dnii avocați Viorel Berliba și Ivan Ungurean, în dosarul nr. 1-1028/18, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

15. Obiectul sesizării îl constituie cuvintele „bunuri” și „avantaje” din articolul 326 alin. (1¹) din Codul penal.

16. Articolul 326 din Codul penal prevede la alineatul (1) răspunderea penală pentru vânzarea de influență, concretizată în pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de bani, titluri de valoare, servicii, privilegii, alte bunuri sau avantaje, pentru sine sau pentru o altă persoană, de către o persoană care are influență sau care susține că are influență asupra unei persoane publice, persoane cu funcție de demnitate publică, persoane publice străine, funcționar internațional, pentru a-l face să îndeplinească sau nu ori să întârzie sau să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu comise.

17. Totodată, alineatul (1¹) al aceluiași articol stabilește răspunderea penală pentru cumpărarea de influență, *i.e.*: promisiunea, oferirea sau darea unei persoane, personal sau prin mijlocitor, de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje, pentru aceasta sau pentru o altă persoană, când respectiva persoană are sau susține că are o influență asupra unei persoane publice, persoane cu funcție de demnitate publică, persoane publice străine, funcționar internațional, în scopul indicat la alin. (1).

18. Curtea observă că textul „bani, titluri de valoare, servicii, privilegii, alte bunuri sau avantaje” din articolul 326 alin. (1) din Codul penal desemnează bunurile corporale sau incorporale care îndeplinesc rolul de obiect material/imaterial al infracțiunii de vânzare de influență. Bani, titlurile de valoare, serviciile, privilegiile, alte bunuri sau avantaje constituie o plată pentru intervenția făptuitorului pe lângă factorul de decizie (persoana publică, persoana cu funcție de demnitate publică, persoana publică străină sau funcționarul internațional), pentru ca ultimul să îndeplinească sau nu, să întârzie sau să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale.

19. În schimb, la descrierea obiectului infracțiunii de cumpărare de influență [articolul 326 alin. (1¹) din Codul penal], legislatorul a utilizat textul „bunuri, servicii, privilegii sau avantaje”.

20. Totuși, din articolul 459 alin. (5) din Codul civil rezultă cert că banii și titlurile de valoare fac parte din categoria bunurilor mobile, acestea fiind și obiectul de reglementare al articolelor 479 [*Banii*] și 480 [*Titlurile de valoare*] din Codul civil. Și în practica judiciară s-a decis că banii și titlurile de valoare desemnate în articolul 326 alin. (1) din Codul penal reprezintă cazuri particulare de bunuri (a se vedea pct. 15 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 11 din 22 decembrie 2014 cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiunile de corupție).

21. Așadar, decurge în mod rezonabil că obiectul material sau imaterial al infracțiunilor în discuție este același, ca esență și ca scop. Această concluzie se deduce inclusiv din caracterul dual (corelativ) al infracțiunilor de cumpărare și, respectiv, de vânzare de influență, fapt recunoscut și de autorii excepției de neconstituționalitate.

22. Cu privire la pretinsa imprevizibilitate a noțiunii de „bunuri”, Curtea reține că prin generalitatea termenului „bun” se înțelege orice valoare patrimonială aflată în circuitul civil. În acest sens, articolul 455 din Codul civil stabilește că sunt bunuri toate lucrurile susceptibile aproprierii individuale sau colective și drepturile patrimoniale. Categoria de lucruri includ obiectele corporale în raport cu care pot exista drepturi și obligații civile. Categoria de drepturi patrimoniale include orice altă valoare patrimonială nematerială (incorporală) și include titlurile de valoare, obiectele de proprietate intelectuală, bunurile digitale, creanțele, cotele părți în capitalul social al persoanelor juridice și alte avantaje, favoruri sau interese patrimoniale care se află în circuitul civil. Noțiunea de „bun” în înțelesul Convenției Europene a Drepturilor Omului a fost extinsă și asupra drepturilor ce decurg din exercitarea unei profesii, asupra intereselor economice, speranțelor legitime și indemnizațiilor.

23. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a recunoscut că instanțele naționale pot invoca noțiuni juridice din alte ramuri de drept pentru a stabili dacă o anumită faptă constituie o infracțiune, în sensul legii penale (*Khodorkovskiy și Lebedev v. Rusia*, 25 iulie 2013, § 791).

24. Cu privire la pretinsa imprevizibilitate a cuvântului „avantaje” din articolul 326 alin. (1¹) din Codul penal, atât în teoria de drept penal, cât și în practica judiciară (a se vedea pct. 2.4 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 11 din 22 decembrie 2014) s-a arătat că remunerația ilicită sub formă de avantaje reprezintă un folos sau o favoare care are o natură patrimonială sau nepatrimonială, și care ameliorează necuvenit situația în raport cu cea pe care făptuitorul o avusese înaintea comiterii infracțiunii. Avantajele necuvenite pot consta din: premii, vacanțe, împrumuturi de bani fără dobândă, accelerarea tratării unui bolnav, perspective mai bune în carieră etc.

25. Semnificația termenului contestat poate fi dedusă nu doar cu ajutorul consultanței juridice de specialitate, ci și din sensul obișnuit al

acestui (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Moiseyev v. Rusia*, 9 octombrie 2008, § 241; *Berardi și Mularoni v. San Marino*, 10 ianuarie 2019, § 54).

26. Așadar, există repere obiective care ajută destinatarul și interpretul legii să prevadă sensul exact al cuvintelor contestate.

27. Având în vedere cele menționate *supra*, Curtea conchide că excepția de neconstituționalitate este nefondată și, prin urmare, trebuie respinsă ca inadmisibilă.

Din aceste motive, în baza articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a cuvintelor „bunuri” și „avantaje” din articolul 326 alin. (1¹) din Codul penal, ridicată de dnii avocați Viorel Berliba și Ivan Ungurean, în dosarul nr. 1-1028/18, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Vladimir ȚURCAN

Chișinău, 24 octombrie 2019

DCC nr. 113

Dosarul nr. 175g/2019